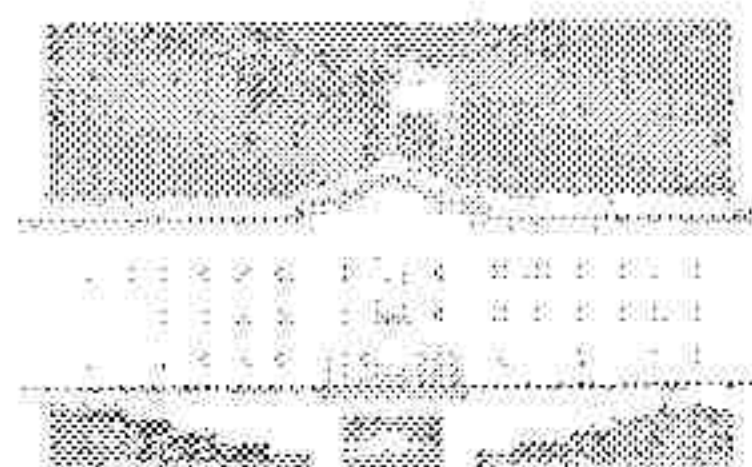

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

1216

28 ΑΥΓ. 2014

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ι. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Ν. ΑΧΑΙΑΣ

Κ.Ο. ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ

ΑΝΑΦΟΡΑ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ

ΥΠΟΥΡΓΟ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Θέμα: «Μου έβαζαν λεφτά κρυφά στα χέρια»

Σχετικά με το δημοσίευμα της εφημερίδας «Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» (27 Ιουλίου 2014) που αφορά το έθιμο του «γρηγορόσημου» στα ελληνικά τελωνεία.

Ο αναφέρων Βουλευτής

Νίκος Ι. Νικολόπουλος

«Μου έβαζαν λεφτά κρυφά στα χέρια»

Το έθιμο του «γρηγορόσημου» στα ελληνικά τελωνεία

Της ΑΙΝΑΣ ΓΙΑΝΝΑΡΟΥ

«Μην είσαι καζή, πάρτα, όλοι τα παίρνουν». Πόσες φορές έχει ακούσει αυτή τη φράση, ούτε μπορεί να θυμηθεί. Ήξερε για το «γρηγορόσημο», αλλά πριν πιάσει δουλειά στο τελωνείο (σ.σ.: ένα από τα μεγαλύτερα τελωνεία της χώρας), δεν φανταζόταν την έκταση του φαινομένου. Δεν είχε ούτε μία εβδομάδα στη νέα δουλειά, όταν έγινε το πρώτο περιστατικό: «Με πλησίασαν εκτελωνιστές και μου έβαλαν λεφτά κρυφά στα χέρια. Δεν είχα κάνει κάτι σημαντικό, διεκπεριώνω έγγραφα. Ήθελαν απλώς να τσεκάρουν αν θα μπιω στο κόλπο. Αν τα έπαιρνα, θα έπεφτε σύρμα στους υπόλοιπους ότι ήμουν "δικιά τους"». Η Μ. επέστρεψε αμέσως τα χρήματα. «Τότε κατάλαβαν ότι θα έχουν πρόβλημα μαζί μου». Είχαν, όπως είχε τελικά και η ίδια μαζί τους.

Οι μαρτυρίες που εξασφάλισε και παρουσιάζει σήμερα η «Κ» προκαλούν σοκ. Για πρώτη φορά, τελωνειακοί υπάλληλοι και εκτελωνιστές μιλούν ανοιχτά για όσα απίστευτα συμβαίνουν πίσω από τις κλειστές πόρτες μιας από τις πιο κρίσιμες υπηρεσίες της χώρας, τις κρατικές πύλες εισόδου και εξόδου εμπορευμάτων και αγαθών.

Το φαινόμενο του χρηματισμού των τελωνειακών υπαλλήλων βρίσκεται στη σκοτεινή πλευρά της δημόσιας διοίκησης. «Όλοι το ξέρουν, αλλά κάνουν τα στραβά μάτια» λέει στην «Κ» η Μ. που διατηρεί την ανωνυμία της για προφανείς λόγους. Ενας από τους βασικούς λόγους είναι ότι τα τελωνεία δεν είναι μια ανοικτή στο κοινό υπηρεσία. Σε επαφή με τους υπαλλήλους έρχονται σχεδόν αποκλειστικά εκτελωνιστές που λειτουργούν για λογαριασμό ιδιωτών. Κατά κανόνα, η αμοιβή των εκτελωνιστών περιλαμβάνει και το «φακελάκι» που θα δοθεί στους τελωνειακούς.

«Διάφορα έξοδα»

Όπως λέει στην «Κ» ο «Γιώργος», ενεργεί εκτελωνιστής, επίσης υπό τον όρο της ανωνυμίας, το ποσό αναφέρεται στα τιμολόγια ως «Διάφορα έξοδα». Ενδεικτικό της έκτασης του προβλήματος ότι οι σχετικές «μικροδαπάνες» αναφέρονται και σε εγκύκλιο του υπουργείου Οικονομικών (ΠΟΛ 1078/14): «Το ποσό της δαπάνης που

Προσπάθειες για εξάλειψη της διαφθοράς

Η «Κ» απηύθυνε σχετικό ερώτημα στην Ομοσπονδία Τελωνειακών Υπαλλήλων Ελλάδας: «Γνωρίζουμε το φαινόμενο σε επίπεδο φημολογίας. Όταν κάποιος θέλει να τελειώνει το συντομότερο, υπάρχει αυτός ο κίνδυνος. Φυσικά το έχουμε καταδικάσει με πολλαπλές ανακοινώσεις. Σήμερα πάντως έχει περιοριστεί, αφού οι εργασίες γίνονται πια ηλεκτρονικά και δεν απαιτείται παρουσία των συναλλασσομένων στα τελωνεία». Σύμφωνα με τη Μ. πράγματι κάποιες από τις τελωνειακές διαδικασίες μπορούν πλέον να διεκπεραιωθούν ηλεκτρονικά, αλλά το φαινόμενο κάθε άλλο παρά έχει εκλείψει. «Ακόμα στα γραφεία, οι εκτελωνιστές κάνουν ουρά».

Η υλοποίηση του ICISnet τον περασμένο Δεκέμβριο είχε και αυτόν τον στόχο, την πάταξη της γραφειοκρατίας και των παράπλευρων αυτής φαινομένων. «Παράλληλα με αυτό είχαμε ξεκινήσει διαδικασία με μια ομάδα εργασίας που θα ξανακοιτούσε τον χάρτη των τελωνείων με βάση το νέο σύστημα» λέει στην «Κ» ο τέως γ.γ. Εσόδων Χάρης Θεοχάρης. «Ο στόχος μας ήταν να λειτουργεί μόνο ένα τελωνείο για εισαγωγές - εξαγωγές και μόνο τα τελωνεία εξόδου στα σύνορα, λιμάνια και αεροδρόμια. Τα κατά τόπους τελωνεία να ασχολούνται μόνο με τον φυσικό έλεγχο των εμπορευμάτων. Η γραφειοκρατική "χαρτούρα" να διεκπεριώνεται ηλεκτρονικά. Ούτως ή άλλως είναι μνημονιακή υποχρέωση να εξορθολογιστούν τα κόστη, όπως τα έξοδα μετακίνησης. Ωστόσο, ενώ υπάρχει ενοποίηση των τελωνειακών κανονισμών σε βαθμό πάνω από 80%, ο τομέας αυτός έχει αφεθεί στα κράτη-μέλη να τον κοιτάζουν. Θέλει μια επιμονή από την υπηρεσία και την πολιτική ηγεσία. Ελπίζω να την έχουμε».

ενεργεί για λογαριασμό του πελάτη του, δεν περιλαμβάνεται στην αξία της συναλλαγής που καταχωρίζεται στις καταστάσεις πελατών του εκτελωνιστή, δηλαδή ο εκτελωνιστής καταχωρίζει στις καταστάσεις πελατών μόνο την προμήθεια που λαμβάνει από τον πελάτη». «Το "γρηγορόσημο" ήταν καθεστώς», λέει ο ίδιος που μπήκε στο επάγγελμα τη δεκαετία του '80.

«Βρήκα από τότε ένα σύστημα εντελώς αντίθετο με τις αρχές και την ηθική μου. Για τα πάντα, από μια απλή καταχώριση διασάφησης (σ.σ.: έγγραφο με το οποίο ζητείται η εκτελώνιση ενός εμπορεύματος) μέχρι μια πληρωμή, οι τελωνειακοί κρατούσαν κάποιο ποσό. Η δουλειά μου ήταν να περνάω σωστά τα εμπορεύματα, οπότε ακολούθησα το ισχύον σύστημα με το «γρηγορόσημο». Ποτέ δεν μου είπαν "δώσε για να σε εξυπηρετήσω" αλλά αν θέλανε θα σου βάζανε τρικλοποδιά».

Τριάντα χρόνια μετά, το... έθιμο τηρείται απαρέγκλιτα, αν και η κρίση έχει ρίξει τις τιμές. «Παλιότερα είχα περίπου 60-70 ευρώ έξοδα για μία εισαγωγή, τώρα 30-40 ευρώ. Για μια διασάφηση μπορεί να δώσουμε 5-10 ευρώ σε ελεγκτές και επόπτες». Σύμφωνα

«Πάρτα, μην είσαι καζή, όλοι τα παίρνουν», έλεγαν συνάδελφοι τελωνειακοί στη Μ. «Πού θα πάει, θα τα πάρεις κι εσύ, όλοι έτσι έκαναν στην αρχή».

υπάλληλος που έβγαζε πριν από λίγα χρόνια 3.000 ευρώ τον μήνα, σήμερα μπορεί να μη βγάζει πάνω από 500 ευρώ. Ενας επόπτης, αντίστοιχα, από τα 15.000 ευρώ τον μήνα, έχει πέσει στα 4.000 ευρώ.

Όπως λένε, όποιος δεν δίνει «γρηγορόσημο», δεν εξυπηρετείται ή ταλαιπωρείται αναίτια. Αλλωστε, τα χρήματα δεν καταβάλλονται για να επισπευσθούν οι διαδικασίες ή να κάνει ο υπάλληλος τα στραβά μάτια για κάποια παράλειψη. «Τα χρήματα δίνονται για να γίνουν οι νόμιμες, απολύτως τυπικές διαδικασίες», τονίζει η Μ. «Δεν είναι ακριβώς διαφθορά, είναι περισσότερο εθιμοτυπικό», σημειώνει ο «Γιώργος». «Όταν βλέπεις μια καταχωρήτρια που πηγαίνει το πρωί και φεύγει

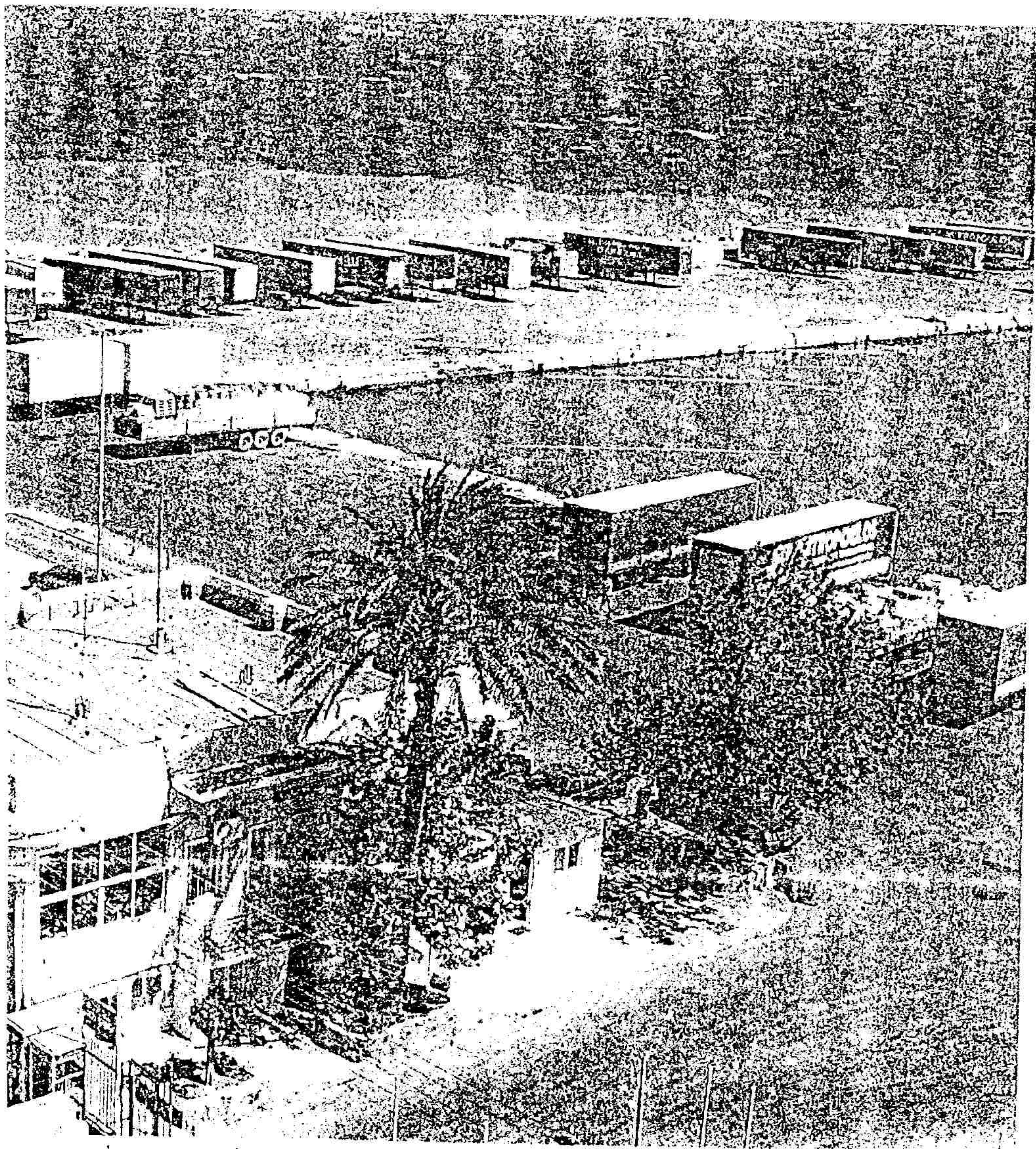

Παρά τον ηλεκτρονισμό των εκτελωνιστών

θεστώ. «Ζητο τον πελάτη για βάζουν 200 ευρώ. Όμως το "γρηγορόσημο" ήταν 600».

«Μπες στο...»

Η πίεση να της υπηρεσίας «Εκτελωνιστές φείο μου και ρακαλώ τα χρήματα με απορία. Επιμείνω να τα περάσω για τον καφέ. Φορά, το ρεπερ μην είσαι καζή «πού θα πάει θ έτσι έκαναν στη μη, τον δικό τους αρκετοί συνάδελφοι κι εμένα σε λίγο κι εμείς στην α την αντίστασή στην επιθεση. Δηλαδή εμείς πρόβατα και ε μετά πάλι μαλακίτσι μου, δεν τίποτα κακό, ε

Υγχορονισμό των εργασιών, τα τελωνεία παραμένουν σημεία καθιερωμένων «συναλλαγών» μεταξύ κών υπαλλήλων.

αμοιβή από λωνισμό και αλαδώματα. για ένα κον- ήμερα 20».

το «νόημα» ασφυκτική. πτά στο γρα- “πάρτε πα- ε κοιτούσαν ανα στο ση- ωμα. “Ελα, αν». Καμιά ζει: «Πάρτα, παίρνουν», κι εσύ, όλοι ιν ίδια στιγ- έκαναν και α σε δούμε η ήμασαν βλέποντας ε έβγαιναν is ότι είσαι; τα μαύρα ίξεις;» Και τί, βρε κο- Δεν είναι

κές. «Οι συναλλασσόμενοι έκαναν ουρά στα άλλα γραφεία, ενώ εγώ δεν εξυπηρετούσα κανέναν. Είχε πέσει σύρμα από τους συναδέλφους ότι δεν τα παίρνω και προτιμούσαν να περι- μένουν στην ουρά παρά να έρθουν σε μένα να τους εξυπηρετήσω. Όταν δια- μαρτυρήθηκα και τους είπα γιατί δεν έρχονται σε μένα να κάνουν τη δουλειά τους, κάποιοι, από ντροπή, ήρθαν. Όταν τελειώσαμε, πήγαν κι έδωσαν το “γρηγορόσημο” στους άλλους υπαλ- λήλους, προφανώς για να μη χαλάσουν την καλή σχέση μαζί τους». Την ίδια στιγμή, στα διπλανά γραφεία, τα συρ- τάρια ήταν ανοιχτά, σήμα για το «ό,τι προαιρείσθε». «Οι εκτελωνιστές συχνά βάζουν τα χρήματα μόνοι τους εκεί».

Η υπηρεσία έχει τον δικό της κώδικα. «Οι εκτελωνιστές χτυπούν τα κέρματα μες στην τσέπη για να δώσουν το σήμα στον υπάλληλο ότι κάτι θα πάρει» λέει η Μ. «Οι συναλλασσόμενοι ξέρουν πόσο θα δώσουν και σε ποιον. Αν δεν έχουν πάνω τους ψιλά, ζητούν από τον υπάλληλο ρέστα. Κάποιοι τους τα δίνουν με τον μήνα. Κάθε μήνα 300 ευρώ σε κάθε γραφείο. Δεν έχουν όλα τα νοσήρια τα ίδια πράγματα. Οι 300

λάξει τμήμα γίνεται χαμός, πέφτουν από παντού τηλεφωνα».

Ο χρηματισμός τους συζητιέται ανοι- χτά στην υπηρεσία, αντιμετωπίζεται ως κάτι φυσικό. «Κάθε μεσημέρι με- τράνε τις εισπράξεις τους, πόσα έβγαλε ο καθένας, ή τις μοιράζουν εάν έχουν κοινό ταμείο» λέει η Μ. «Κάνουν και σχόλια για το αν πήγε καλά ή κακά η μέρα». Θυμάται μια συζήτηση σχετικά με τις μειώσεις μισθών στο Δημόσιο. «Μία υπάλληλος είπε “αδιαφορούμε, εμείς βγάζουμε πολλά περισσότερα εδώ μέσα”». Πολλοί προβάλλουν ως δικαιολογία το κόσψιμο των επιδομάτων τους. Για πολλά χρόνια οι τελωνειακοί εισέπρατταν τα λεγόμενα ΔΕΤΕ (Δι- καιώματα Εκτέλεσης Τελωνειακών Ερ- γασιών) που κυμαίνονταν από 600 έως 1.250 ευρώ το μήνα. Από το 2008, ο ειδικός λογαριασμός ενσωματώθηκε στον κρατικό προϋπολογισμό, δηλαδή το πόσό που πληρώνουν οι έμποροι για τις εισαγωγές πηγαίνει στο κράτος και όχι στους υπαλλήλους. «Αυτό φυ- σικά δεν είναι δικαιολογία γιατί και πριν κοπούν τα ΔΕΤΕ το “γρηγορόση- μο” έδινε κι έπαιρνε» σχολιάζει η Μ.